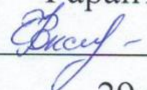

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра інформаційних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Оксана ФРОТЕР

29 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНФОРМАТИКА

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

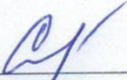
Спеціалізація: С1.01 Економіка

Освітня програма: «Економіка»

Факультет: економіки і підприємництва

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформатика» для здобувачів вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка) освітньої програми «Економіка». Умань: Уманський НУ, 2025. 16 с.

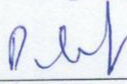
Розробник: к.е.н., доцент Скуртол С.Д.

_____ Світлана СКУРТОЛ
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційних технологій.

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1.

Завідувач кафедри інформаційних технологій

_____ Роман ЛИЩУК
(підпис)

«28» серпня 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1.

Голова
_____ Руслан МУДРАК
(підпис)

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: <i>С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»</i>	Обов’язкова		
Модулів – 1	Спеціальність: <i>С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка)</i>			
Змістових модулів – 4		Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 150		<i>1-й</i>		<i>1-й</i>
		Семестр		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 3,8	Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський)</i> Освітня програма: <i>Економіка</i>	<i>2-й</i>	<i>2-й</i>	
		Лекції		
		<i>20 год.</i>	<i>8 год.</i>	
		Лабораторні		
		<i>40 год.</i>	<i>4 год.</i>	
		Практичні, семінарські		
		-	-	
		Самостійна робота		
<i>90 год.</i>	<i>138 год.</i>			
Вид контролю: <i>екзамен</i>				

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформатика» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті.

Навчальна дисципліна «Інформатика» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Економіка» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка) галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

Мета: викладання навчальної дисципліни «Інформатика» є набуття студентами загальних і фахових компетентностей, що забезпечує відповідні програмні результати навчання завдяки формуванню у студентів необхідного рівня теоретичних та практичних професійних знань з формування інформаційної та комп'ютерної культури, з використання сучасних інформаційних технологій для вирішення різноманітних завдань у практичній діяльності за фахом.

Завдання: вивчення теоретичних основ інформатики, набуття навичок використання прикладних систем оброблення економічних даних в середовищі операційної системи Windows, написання власних прикладних програм та застосування основних програм широко розповсюдженого у світі пакету Microsoft Office для підготовки різноманітних документів та проведення розрахунків при розв'язуванні завдань фахового спрямування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методологія вивчення сучасних комп'ютерних технологій, моделей, методів і засобів вирішення функціональних завдань і організації інформаційних процесів.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення дисципліни «Інформатика» передуює вивченню таких дисциплін як «Економетрика», «Інформаційні системи і технології в економіці», «Оптимізаційні методи та моделі», «Візуалізація даних в Excel та бізнес-аналітика».

Вивчення навчальної дисципліни «Інформатика» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка» спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка) галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Інформатика»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 19	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
		ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ЗК8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 7	Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.	ПРН 19	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Інформатика», наведено в табл. 2 та 3.

Матриця відповідності для дисципліни «Інформатика» в рамках спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (спеціалізація С1.01 Економіка) є інструментом, який дозволяє встановити чіткий зв'язок між теоретичними знаннями, практичними навичками та компетенціями. Вона допомагає забезпечити, щоб викладач покривав весь спектр тем, передбачених навчальною програмою, а студенти отримували знання та навички, які будуть корисними їм у майбутній професійній діяльності.

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Інформатика»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	теоретичних основ інформатики, технічного та програмного забезпечення комп'ютерних систем, алгоритмізації, програмування та підготовки завдань для їх подальшої реалізації на персональних комп'ютерах;	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.
1.2	засобів пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;		
1.3	можливостей використання програмного забезпечення для реалізації прикладних завдань, що розраховані на конкретного споживача.		
2.	Уміння/навички:		
2.1	впевнено працювати, як користувач персонального комп'ютера з системами обробки економічної інформації;	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.
2.2	реалізовувати прикладні завдання, використовуючи можливості програмного забезпечення;		
2.3	розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних).		
3	Комунікація:		
3.1	донесення до фахівців і нефахівців інформації, проблем, рішень, власних знань, висновків в галузі професійної діяльності, обґрунтування методів збору і аналізу даних, вибір програмного забезпечення, технологій аналізу;	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.
3.2	ведення діалогу про методи та засоби збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження, здатність виявляти потреби потенційних замовників щодо автоматизації процесів обробки даних;		
3.3	здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію, використовувати інформаційні і комунікаційні технології для пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		

4	Автономія та відповідальність:		
4.1	здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Інформатика»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 19	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.
ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	Лекція, лабораторне заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через систему дистанційного навчання Moodle.	Усне опитування, перевірка виконання завдань на лабораторних заняттях, перевірка виконання завдань самостійної роботи, поточний (модульний) контроль, підсумковий (семестровий) модульний контроль.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Текстовий редактор MS Word.

Тема 1. Основи роботи з текстовим редактором MS Word.

Призначення та характеристика можливостей програми MS Word. Порядок введення та редагування тексту. Форматування текстового документу. Поняття стилю. Елементи стилю. Створення користувачем власних стилів.

Тема 2. Робота з різними елементами текстового документу.

Створення та редагування таблиць. Форматування таблиць та проведення розрахунків. Робота з графічними та іншими елементами документу в MS Word. Створення змісту, гіперпосилань тощо.

Тема 3. Додаткові можливості текстового редактора MS Word.

Створення, редагування та використання шаблонів та електронних бланків. Використання можливостей текстового редактора Microsoft Word для автоматизації підготовки документів, злиття документів. Створення та використання макросів.

Змістовий модуль 2. Технологія використання електронних таблиць MS Excel.

Topic 4. Basics of working with MS Excel table processor. (Тема 4. Основи роботи з табличним процесором MS Excel).

The purpose of the table processor. The concept of spreadsheets. MS Excel program interface. Creating and editing a spreadsheet. Data types. Formatting cells. Choosing the type and order of creating charts. (Призначення табличного процесора. Поняття про електронні таблиці. Інтерфейс програми MS Excel. Створення та редагування електронної таблиці. Типи даних. Форматування комірок. Вибір типу та порядок створення діаграм).

Тема 5. Проведення розрахунків в MS Excel.

Способи адресування комірок. Комбінування різних способів адресування в одній формулі. Застосування формул в MS Excel. Копіювання формул. Редагування формул. Робота з формулами масивів. Функції робочого листа. Основні категорії функцій. Найбільш поширені функції.

Тема 6. Технологія проведення економічного аналізу засобами MS Excel: аналіз бази даних за допомогою проміжних підсумків та зведених таблиць, фільтрація записів.

Створення та редагування БД у MS Excel. Упорядкування БД. Упровадження проміжних підсумків у БД. Створення та редагування зведених таблиць. Створення розрахункових полів у зведеній таблиці. Використання вбудованих функцій для зв'язування кількох таблиць. Використання автофільтру. Використання розширеного фільтру.

Тема 7. Технологія проведення статистичного аналізу засобами MS Excel та параметричного аналізу методами «що-якщо».

Основні поняття регресійного аналізу. Використання статистичних функцій для інтерполяції та екстраполяції даних. Графічні методи ілюстрації та прогнозування даних. Технологія чисельного розв'язування рівнянь за допомогою надбудови «Підбір параметра». Технологія розв'язування задач оптимізації за допомогою надбудови «Пошук рішення». Використання надбудови «Пошук рішення» для розв'язування задачі лінійної оптимізації, транспортної задачі та задачі про призначення.

Змістовий модуль 3. Аналіз даних з застосуванням аналітичних панелей в MS Excel.

Topic 8. Construction of dynamic diagrams. (Тема 8. Побудова динамічних діаграм).

The concept and purpose of named ranges. Using functions when creating named ranges. Using named ranges. Name Manager. The concept of dynamic charts and their types. Construction of dynamic diagrams. (Поняття і призначення поіменованих діапазонів. Застосування функцій при створенні поіменованих діапазонів. Використання поіменованих діапазонів. Диспетчер імен. Поняття динамічних діаграм та їх види. Побудова динамічних діаграм).

Тема 9. Побудова аналітичних панелей в MS Excel.

Поняття панелі. Дизайн панелі в Excel. Організація списків. Сортування та фільтрування списків. Отримання даних користувача через список, що розкривається. Роль функцій у процесі побудови панелей. Найважливіші функції для побудови панелей.

Змістовий модуль 4. Алгоритмізація та програмування на мові VBA.**Тема 10. Основи алгоритмізації.**

Поняття алгоритму. Способи подання алгоритму. Типи алгоритмів. Приклади побудови алгоритмів різних типів.

Тема 11. Основи програмування на мові VBA.

Будова та можливості редактора VBA в Excel. Засоби відлагодження програм (debugging). Додаткові вікна редактора. Поняття змінної величини та константи; їх типи. Засоби введення та виведення інформації.

Тема 12. Реалізація різних типів алгоритмів засобами VBA.

Засоби перевірки умов у програмі. Робота оператора вибору SELECT. Способи організації циклів. Цикли з відомим та невідомим числом повторів. Зациклення програми та його усунення.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Текстовий редактор MS Word												
Тема 1. Основи роботи з текстовим редактором MS Word	8	2	-	2	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Робота з різними елементами текстового документу	10	1	-	4	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Додаткові можливості текстового редактора MS Word	12	1	-	4	-	7	12	2	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	30	4	-	10	-	16	30	2	-	-	-	28
Змістовий модуль 2. Технологія використання електронних таблиць MS Excel												
Topic 4. Basics of working with MS Excel table processor Тема 4. Основи роботи з табличним процесором MS Excel	10	1	-	4	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Проведення розрахунків в MS Excel	10	1	-	4	-	5	10	2	-	2	-	6
Тема 6. Технологія проведення економічного аналізу засобами MS Excel: аналіз бази даних за допомогою проміжних підсумків та зведених таблиць, фільтрація записів**	10	2	-	4	-	4	10	-	-	-	-	10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 7. Технологія проведення статистичного аналізу засобами MS Excel та параметричного аналізу методами «що-якщо»	10	2*	-	2	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	40	6	-	14	-	20	40	2	-	2	-	36
Змістовий модуль 3. Аналіз даних з застосуванням аналітичних панелей в MS Excel												
Topic 8. Construction of dynamic diagrams. Тема 8. Побудова динамічних діаграм	12	2	-	4	-	6	12	2	-	2	-	8
Тема 9. Побудова аналітичних панелей в MS Excel	10	2	-	4	-	4	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	22	4	-	8	-	10	22	2	-	2	-	18
Змістовий модуль 4. Алгоритмізація та програмування на мові VBA												
Тема 10. Основи алгоритмізації	16	2	-	2	-	12	16	-	-	-	-	16
Тема 11. Основи програмування на мові VBA	20	2	-	2	-	16	20	2	-	-	-	18
Тема 12. Реалізація різних типів алгоритмів засобами VBA	22	2	-	4	-	16	22	-	-	-	-	22
Разом за змістовим модулем 4	58	6	-	8	-	44	58	2	-	-	-	56
Усього годин	150	20	-	40	-	90	150	8	-	4	-	138

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

** - лабораторна робота «Аналіз даних та управління списками в MS Excel» викладається на англійській мові («Data analysis and list management in MS Excel»)

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	ЗМ1. Основи роботи з текстовим редактором MS Word: введення та редагування тексту	2	-
2.	ЗМ1. Створення та форматування таблиць. Виконання обчислень у таблицях	2	-
3.	ЗМ1. Робота з формулами та макросами	2	-
4.	ЗМ1. Додаткові можливості текстового редактора MS Word: шаблони документів і робота з ними	2	-
5.	ЗМ1. Додаткові можливості текстового редактора MS Word: створення та редагування електронних бланків	2	-
6.	ЗМ2. Створення, редагування та форматування електронних таблиць	4	-
7.	ЗМ2. Робота зі списками. Використання формул та функцій для обрахунків та аналізу	4	2
8.	ЗМ2. Data analysis and list management in MS Excel (Аналіз даних та управління списками в MS Excel)	4	-
9.	ЗМ2. Технологія проведення параметричного аналізу методами «що-якщо»	2	-
10.	ЗМ3. Побудова динамічних діаграм за допомогою поіменованих діапазонів	4	2
11.	ЗМ3. Побудова аналітичних панелей в MS Excel	4	-
12.	ЗМ4. Створення та редагування програм на мові VBA	4	-
13.	ЗМ4. Реалізація розгалужень і циклів у програмах на мові VBA	4	-
Разом		40	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	ЗМ1. Призначення та характеристика можливостей MS Word. Поняття стилю. Елементи стилю. Створення користувачем власних стилів. Використання шаблонів документів.	4	8
2.	ЗМ1. Форматування таблиць та проведення розрахунків. Робота з графічними та іншими елементами документу в MS Word.	5	10
3.	ЗМ1. Шаблони документів і робота з ними. Створення та редагування електронних бланків. Злиття документів.	7	10
4.	ЗМ2. Інтерфейс програми MS Excel. Створення та редагування електронної таблиці. Форматування комірок. Вибір типу та порядок створення діаграм.	5	10
5.	ЗМ2. Способи адресування комірок. Комбінування різних способів адресування в одній формулі. Застосування формул в MS Excel. Копіювання формул. Редагування формул. Функції робочого листа. Основні категорії функцій. Найбільш поширені функції.	5	6
6.	ЗМ2. Використання поіменованих діапазонів. Диспетчер імен. Розширений фільтр. Створення розрахункових полів у зведених таблиці.	4	10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
7.	ЗМ2. Використання надбудови MS Excel «Пошук рішення». Використання засобів аналізу даних MS Excel «Підбір параметра», «Таблиця підстановки» і «Диспетчер сценаріїв».	6	10
8.	ЗМ3. Поняття динамічних діаграм та їх види. Побудова динамічних діаграм в табличному процесорі MS Excel. Створення динамічних діаграм за допомогою поіменованих діапазонів.	6	8
9.	ЗМ3. Роль функцій у процесі побудови панелей. Найважливіші функції для побудови панелей. Побудова аналітичних панелей в MS Excel.	4	10
10.	ЗМ4. Поняття алгоритму. Способи подання алгоритму. Типи алгоритмів. Приклади побудови алгоритмів різних типів.	12	16
11.	ЗМ4. Будова та можливості редактора VBA в MS Excel. Засоби відлагодження програм. Додаткові вікна редактора. Поняття змінної величини та константи, їх типи. Засоби введення та виведення інформації.	16	18
12.	ЗМ4. Засоби перевірки умов у програмі. Робота оператора вибору SELECT. Способи організації циклів. Цикли з відомим та невідомим числом повторів. За циклення програми та його усунення.	16	22
Разом		90	138

7. Методи навчання

Методи навчання – впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача та студента, спрямовані на ефективне розв'язання навчальних завдань. Навчальним планом дисципліни передбачено проведення лекційних і лабораторних занять та самостійна робота студентів. Протягом вивчення дисципліни передбачено під час проведення лекційних занять використовувати наочні методи навчання, зокрема, проведення онлайн лекцій (відеоконференції у Zoom тощо) та інтерактивних лекцій (медіа презентація); під час проведення лабораторних занять – використання інтерактивних методів (схеми взаємодії «викладач-студент», «студент-студент»), графічні роботи. Також під час викладу навчального матеріалу викладачем надаються консультації.

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і лабораторних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Moodle та електронна пошта.

8. Методи контролю

Контроль за виконанням студентами плану підготовки проводиться постійно впродовж семестру. Застосовуються такі методи контролю знань студентів:

1. Усне опитування на предмет засвоєння теоретичного матеріалу (оцінювання засвоєння студентом основних положень лекції, знання теми, мети та порядку виконання роботи).
2. Перевірка виконання студентами завдань на лабораторних заняттях.
3. Перевірка виконання завдань самостійної роботи.
4. Поточний (модульний) контроль. Проводиться після завершення вивчення кожного змістового модуля дисципліни. При його проведенні використовуються програмно-технічні засоби комп'ютерних лабораторій університету або здобувачів вищої освіти.
5. Підсумковий (семестровий) модульний контроль знань проводиться при складанні іспиту з дисципліни. При його проведенні використовуються програмно-технічні засоби комп'ютерних лабораторій університету або здобувачів вищої освіти.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Повторне виконання модульних контрольних завдань на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього лабораторного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни.

Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає виконання тестових та практичних завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзаміні) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином.

Поточний контроль. Максимальна сума балів поточного контролю – 70.

Засоби діагностики результатів навчання: оцінювання впродовж лабораторних занять, самостійна робота, що підлягає обов'язковому оцінюванню, поточний (модульний) контроль.

Поточний контроль передбачає оцінювання роботи (знань і вмінь) студентів впродовж лабораторних занять. Рівень знань на заняттях також визначається через проведення відповідного тематичного опитування на предмет засвоєння теоретичного матеріалу (оцінювання засвоєння студентом основних положень лекції, знання теми, мети та порядку виконання роботи).

Самостійна робота є обов'язковою для кожного студента і підлягає оцінюванню. Самостійна робота вважається виконаною, якщо її оцінено не менше, ніж на 60 % від вагового балу.

Після завершення вивчення кожного змістового модуля проводиться модульний контроль у вигляді виконання тестових завдань, які містять 30 питань в дистанційній системі Moodle. За одне правильно виконане тестове завдання студент отримує 0,1 бали. Тобто за 30 правильно вирішених тестових завдань студент може отримати – 3 бали.

Бали за додаткову роботу – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1-10 балів; публікація наукових статей, тез доповідей на конференціях – 1-10 балів.

**Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Інформатика»
(денна форма здобуття освіти)**

Поточний (модульний) контроль																			
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (12 балів)			Модульний контроль 1	Змістовий модуль 2 (16 балів)				Модульний контроль 2	Змістовий модуль 3 (8 балів)		Модульний контроль 3	Змістовий модуль 4 (12 балів)			Модульний контроль 4	Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль	Сума
	T1	T2	T3		T4	T5	T6	T7		T8	T9		T10	T11	T12				
Кількість балів за теми	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	3	10	30	100
в т.ч. за видами робіт: усне опитування	1	1	1		1	1	1	1		1	1		1	1					
лабораторна робота	2	2	2		2	2	2	2		2	2		2	2					
самостійна робота	1	1	1		1	1	1	1		1	1		1	1					

**Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Інформатика»
(заочна форма здобуття освіти)**

Поточний (модульний) контроль																				
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (12 балів)			Модульний контроль 1	Змістовий модуль 2 (16 балів)				Модульний контроль 2	Змістовий модуль 3 (8 балів)		Модульний контроль 3	Змістовий модуль 4 (12 балів)			Модульний контроль 4	Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль	Сума	
	T1	T2	T3		T4	T5	T6	T7		T8	T9		T10	T11	T12					
Кількість балів за теми	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	3	10	30	100	
в т.ч. за видами робіт: лабораторна робота	2	2	2		2	2	2	2		2	2		2	2						
самостійна робота	2	2	2		2	2	2	2		2	2		2	2						

Підсумковий контроль. Максимальна сума балів підсумкового контролю – 30.

Підсумковий контроль з дисципліни «Інформатика» здійснюється у формі екзамену. Екзаменаційний білет складається з частин:

- *теоретична частина* – тестові завдання, які містять 50 питань в дистанційній системі Moodle, що оцінюються за шкалою від 0 до 10 балів;

- *практична частина* – практичне завдання з екзаменаційного білету – максимальна оцінка 20 балів за виконане завдання.

Виконання студентами екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент знімається з іспиту й одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та виконанні лабораторних завдань під час заняття.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. Методичне забезпечення

1. Скуртол С.Д., Концеба С.М., Ліщук Р.І. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять з дисципліни «Інформатика» для здобувачів вищої освіти спеціальностей С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», D1 «Облік і оподаткування», D5 «Маркетинг», D7 «Торгівля», I10 «Соціальна робота та консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Умань: Уманський НУ, 2025. 62 с.

2. Скуртол С.Д., Концеба С.М., Ліщук Р.І. Методичні матеріали, завдання і вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Інформатика» для здобувачів вищої освіти спеціальностей С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», D1 «Облік і оподаткування», D5 «Маркетинг», D7 «Торгівля», I10 «Соціальна робота та консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої

освіти. Умань: Уманський НУ, 2025. 46 с.

3. Скуртол С.Д., Концеба С.М., Ліщук Р.І. Методичні матеріали для виконання контрольних робіт з дисципліни «Інформатика» здобувачами вищої освіти заочної форми здобуття освіти спеціальностей С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», D1 «Облік і оподаткування», D5 «Маркетинг», D7 «Торгівля», I10 «Соціальна робота та консультування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Умань: Уманський НУ, 2025. 35 с.

4. Електронний курс дисципліни «Інформатика» в навчальному середовищі Moodle: <https://moodle.udau.edu.ua/user/index.php?id=211>.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бандоріна Л.М., Климкович Т.О., Удачина К.О. Основи алгоритмізації та програмування : навч. посіб. УДУНТ, 2022. 158 с.

2. Бандоріна Л. М., Удачина К. О., Підгорна К. Д. Економічна інформатика : навч. посіб. Дніпро : УДУНТ, 2022. 114 с.

3. Бережна О.Б. Інформатика і комп'ютерна техніка: навч. посіб. Частина 1. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 159 с.

4. Войтюшенко Н.М., Остапеч А.І. Інформатика та комп'ютерна техніка: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів: рек. МОНУ. 2-ге вид. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 564 с.

5. Глинський Я.М. Інформатика. Основи алгоритмізації і програмування мовою Visual Basic. К.: Аспект, 2011. 246 с.

6. Григорків В.С., Білоскурський Р.Р., Вінничук О.Ю., Верстяк А.В., Григорків М.В., Вінничук І.С. Економічна інформатика: лабораторний практикум. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 228 с.

7. Дячук С.Ф. Word 2013-2016: навчальний посібник. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2021. 294 с.

8. Караванова Т. Олімпіадна інформатика: навч. посіб. / Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2024. 231 с.

9. Корнієнко М.М., Іванова І.Д. Інформатика. Основи алгоритмізації і програмування: Теоретичні основи, приклади та завдання, практичні роботи. Х.: Видавництво «Ранок», 2009. 48 с.

10. Мельникова О.П. Економічна інформатика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 424 с.

11. Наливайко Н. Я. Інформатика. К.: ЦУЛ, 2019. 576 с.

12. Нелюбов В.О., Куруца О.С. Основи інформатики. Microsoft Excel 2016: навч. посіб. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2018. 58 с.

13. Нелюбов В.О., Куруца О.С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016: навч. посіб. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2018. 96 с.

14. Павлиш В.А., Гліненко Л.К., Шаховська Н.Б. Основи інформаційних технологій і систем. Видавництво «Львівська політехніка», 2018. 620 с.

15. Пасічник В.В., Пасічник О.В., Басюк Т.М., Думанський Н.О. Основи інформаційних технологій. Новий світ-2000, 2020. 390 с.

16. Пошук і обробка інформації професійного спрямування: навч. посіб. / Н. М. Титова [та ін.] ; Укр. держ. ун-т ім. Михайла Драгоманова. Київ: Ліра-К, 2024. 169 с.

17. Форкун Ю.В., Длугунович Н.А. Інформатика: навчальний посібник. (2-ге видання, стереотипне). Львів: «Новий Світ-2000», 2024. 464 с.

Допоміжна

1. Глинський Я.М. Інформатика. Практикум з інформаційних технологій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 304 с.

2. Григорків В.С., Маханець Л.Л., Білоскурський Р.Р., Вінничук О.Ю., Верстяк А.В., Вінничук І.С. Економічна інформатика та комп'ютерна техніка: Підручник. Видання 2-ге, переробл. та доповнене. Чернівці: ДрукАрт, 2014. 392 с.

3. Дибкова Л.М. Інформатика і комп'ютерна техніка: навч. посіб. 4-те вид., перероб., доп. К.: Академвидав, 2012. 464 с.
4. Караванова Т.П. Інформатика. Базовий курс. Основи алгоритмізації та програмування. Шепетівка: «Аспект», 2007. 192 с.
5. Клименко О.Ф., Головка Н.Р., Шарапова О.Д. Інформатика: підручник. К.: КНЕУ, 2011. 579 с.
6. Концеба С.М., Ліщук Р.І., Родащук Г.Ю., Скуртол С.Д., Васильченко І.П. Прогнозування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції за допомогою методів інтелектуального аналізу даних. Системні дослідження та інформаційні технології. К.: 2021. №1. С. 16-22.
7. Мамченко С.Д., Одинець В.А. Економічна інформатика: Практикум: Навчальний посібник. К.: Видавництво «Знання», 2008. 710 с.
8. Миколайчук Я.Л., Сольський О.С., Гринчак О.В., Васильченко І.П., Мазур Ю.П., Ліщук Р.І., Концеба С.М., Скуртол С.Д., Родащук Г.Ю., Коваленко О.М. Комп'ютерні мережі: навчальний посібник. Умань: «Візаві», 2020. 160 с.
9. Родащук Г.Ю., Концеба С.М., Ліщук Р.І., Скуртол С.Д. Мережеве планування в управлінні IT-проектами. Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 1. С. 42-56.
10. Семчук А.Р., Юрченко І.В. Економічна інформатика. Навчальний посібник. Чернівці: МВІЦ «Місто», 2008. 426 с.
11. Скуртол С.Д., Концеба С.М., Родащук Г.Ю. Інформаційне забезпечення автоматизації процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Вісник КІБіТ. Київ: Вид-во КІБіТ, 2019. Вип. № 2(40). С. 88-93.

13. Інформаційні ресурси

1. Основи алгоритмізації та програмування. URL: <http://victana.lviv.ua/knyhy/konspekty-lektsii/142-osnovy-alhorytmizatsii-ta-prohramuvannia> (дата звернення: 21.08.2024).
2. Цент довідки і навчання Office. URL: <https://support.office.com/uk-ua/article/> (дата звернення: 25.08.2024).
3. Дистанційна освіта з комп'ютерної грамотності (бібліотека курсів Microsoft Literacy). URL: <http://www.microsoft.com/about/CorporateCitizenship/citizenship/giving/programs/up/digitalliteracy/rus/default.msp>.

14. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Інформатика» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Інформатика», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Tf94>). При виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не

толеруються. Виявлення ознак академічної недобросовісності у роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. Зміни у робочій програмі на 2025/2026 навчальний рік

1. Внесено корективи пов'язані із зміною назви ЗВО.
2. Оновлено розподіл годин на лекційні/лабораторні роботи та самостійну роботу студентів згідно навчального плану.